

Verslag ontwikkelingsgesprek

Saxion, Commerciële Economie

3 maart 2020

Op dinsdag 3 maart heeft een ontwikkelgesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de opleiding Commerciële Economie en een vertegenwoordiging van het visitatiepanel. Tijdens het gesprek stonden twee thema's centraal: *profilering van de opleiding* en *het afstuderen van de toekomst*.

Deelnemers

- Marielle Elsjan – teamleider CE
- Natascha van Hattum – beleidsmedewerker Bureau Kwaliteitszorg
- Lianne Bouten – beleidsmedewerker SCE
- Anja van Ee en Lukas van Belkum – teamcaptains CE
- Caroline Timmers – onderwijskundige CE
- Richard Leussink – voorzitter curriculumcommissie
- George Garritsen – afstudeercoördinator
- Ron Reinderink – hoofddocent sportmarketing
- Andreas van der Weijde – hoofddocent digital marketing
- Harold Plettenburg – voorzitter academieraad
- René van der Burgt – voorzitter visitatiepanel
- Wietske Rowaan – secretaris visitatiepanel

Inzichten en conclusies

Profilering van de opleiding

- Door de vernieuwing van het landelijke profiel commerciële economie zijn alle opleidingen aan het zoeken naar een eigen positie t.a.v. dit profiel. Landelijk is een beweging zichtbaar waarbij technologische opleidingen marktgedreven worden en commerciële opleidingen meer aandacht geven aan technologie. De verschillende economische profielen beginnen meer op elkaar te lijken.
- Saxion wil zich als hogeschool onderscheiden met het thema Living Technology; het Smart Solutions Semester is een vertaling daarvan naar het curriculum. Als opleiding is het belangrijk om duidelijk te maken hoe het opleidingsprofiel en het curriculum zich verhouden tot dit instellingsthema. Wat is de rol van Living Technology voor de Commerciële Economen die Saxion opleidt?
- Aanbeveling van het panel: praat met elkaar over het opleidingsprofiel. Hoe sluit je als opleiding aan bij de behoefte(n) van het werkveld, hoe kan je het curriculum daar op aan sluiten en waar sta je t.o.v. het landelijke profiel. De opleiding kan nog een meer gemeenschappelijk kader creëren van waaruit het nieuwe onderwijs vormgegeven wordt.
- Nieuwe landelijke profiel is zo algemeen dat het gevaar is dat het opleidingsprofiel ook (te) algemeen wordt.
- Voorbeelden vanuit Avans:
  - a. Proces van co-creatie waarbij studenten en werkveld nadenken over beoogde leerresultaten. Studenten maakten een lijst met benodigde competenties en die werd vervolgens door het werkveld geijkt. Daarnaast werd het werkveld gevraagd om een aantal stageverslagen/scripties te lezen en daar de beste uit te kiezen, met als

achterliggende vraag: wat maakt dat je dit verslag kiest en niet een ander? Deze twee elementen waren vervolgens de basis voor het schrijven van een nieuw opleidingsprofiel.

- b. Een groep opleidingen is op basis van de Sustainable Development Goals gestart met het ontwerpen van een nieuwe opleiding. Basisidee is om te kijken wat opleidingen al in huis hebben en hoe dat samengevoegd kan worden tot een nieuwe opleiding met een beroepsprofiel dat gebaseerd is op uitdagingen van de toekomst. Nieuwe benadering van vraaggericht werken: onderwijsmodules maken die bij meerdere opleidingen passen.
- Strategisch versus instrumenteel: studenten krijgen in het onderwijsprogramma veel instrumenten aangereikt (gereedschapskist) om problemen in de praktijk op te lossen, maar het panel miste nog aandacht voor het strategisch inzetten van deze gereedschapskist. Studenten moeten ook leren wanneer ze welk gereedschap het beste kunnen gebruiken. Dat gaat over metacognitie, over toename in complexiteit in opdrachten over de jaren heen en hoe een student zich daar toe verhoudt. De opleiding kan nog meer nadenken over passende activiteiten in het curriculum om studenten zelfredzaam te maken. Opdrachten en beoordelingen zijn nu sterk gericht op het goed hanteren van instrumenten, maar nog niet op het strategisch kiezen van instrumenten passend bij de situatie.

Het afstuderen van de toekomst

- Beroepsproduct: een 'ding' waarmee een organisatie of ondernemer een volgende stap kan zetten. De student maakt een product en geeft daarnaast een verantwoording (mondeling of schriftelijk) over hoe hij/zij tot dit beroepsproduct is gekomen. De verantwoording is vooral van belang voor de opleiding om te kunnen toetsen en te kunnen beargumenteren waarom een student het diploma kan ontvangen. Als de werkgever goed meegenomen is in het proces, is de verantwoording voor hem/haar minder van belang. Als de werkgever of organisatie de keuze van de student niet begrijpt of vertrouwt, is de verantwoording nodig om te kunnen overtuigen.
- Gebruik van beroepsproducten bij het afstuderen geeft de opleiding mogelijkheden om te kunnen variëren en de student meer ruimte voor eigen invulling.
- Voorbeeld vanuit Avans:
  - Business Innovation: afstuderen aan de hand van vijf stappen (toetsen): (1) weten wat het probleem is, (2) oorzaken herkennen, (3) concept bedenken, (4) oplossing ontwikkelen, (5) communiceren van oplossing (via *launch* van het product op een eind-event met bedrijfsleven). Als de innovatie/het product niet slaagt, kan student ook een *failure* laten zien.
  - voorbeeld Verpleegkunde: studenten moeten veel handelingen kunnen laten zien. Bij het afstuderen maken zowel student als opleiding een keuze uit een aantal handelingen die getoond moeten worden. Afstuderen gaat dan aan de hand van een selectie.
- De beoordeling van het afstuderen gaat aan de hand van twee aspecten: kwaliteit beroepsproduct en de verantwoording (dit laatste kan 'holistischer' dan voorheen bij een scriptie).
- Afstuderen aan de hand van deelproducten geeft de mogelijkheid om het totaal aantal EC (30 EC) op te delen en te hangen aan onderdelen, zodat student tijdens het afstuderen steeds een fase kan afronden. Dat geeft energie aan zowel student als begeleider. Complexiteit kan bij elke fase/stap toenemen.
- Belangrijk is om beroepsproduct af te stemmen op het startersniveau van een afgestudeerde student.
- Aanbeveling panel: gebruik het afstuderen (beroepsproduct) als richtsnoer voor de inrichting van de hele opleiding.

- Suggestie: Daan Andriessen is bezig met een vervolgonderzoek naar zeven opleidingen die al beroepsproducten in de eindfase gebruiken. Mogelijk interessant om naar de (voorlopige) bevindingen van dit onderzoek te kijken.

Andere onderwerpen:

- Student meer regie geven over eigen leerproces
  - ➔ denk na over hoe je frictie kunt behouden (autonomie student vs service vanuit opleiding).
  - ➔ bij ontwerpgerichte opleidingen start het leerproces/maakproces vaak bij de student zelf. Bij meer analytische opleidingen staat vaak het probleem centraal ipv het individu.
  - ➔ Hartslagmodel: bewust en actief bezig zijn met ontwikkeling is belangrijker dan waar de ontwikkeling op uit komt.
  - ➔ Kijk eens bij opleidingen die mee doen met Experiment Flexibele Leeruitkomsten.

Vervolgstappen

De opleiding Commerciële Economie neemt de inzichten opgedaan in het ontwikkelgesprek mee in de verdere ontwikkeling van het nieuwe curriculum.

Wanneer het gaat om een scherpere profilering sluit de opleiding aan bij ontwikkelingen binnen het economisch domein van Saxion waar dit hoog op de agenda staat. Daarnaast blijft de opleiding in gesprek met het werkveld om haar visie op het beroep, en daarmee haar profilering, aan te scherpen. De door de curriculumcommissie geformuleerde kerntaken voor de opleiding gaan hierbij zeker van nut zijn.

Het recent gestarte docentontwikkelteam (DOT) voor het afstudeerprogramma van CE neemt de suggesties ten aanzien van het afstuderen mee in haar ontwikkelopdracht. In de ontwikkelopdracht heeft de opleiding de DOT de ruimte gegeven om het afstudeerprogramma volledig anders vorm te geven; zowel aangaande de omvang (het aantal ECTS) als de invulling in relatie tot op te leveren prestaties. De opdracht dient nog dit studiejaar (2019-2020) afgerond te zijn zodat de uitkomsten als uitgangspunt kunnen dienen voor de verdere vormgeving van de rest van het onderwijsprogramma.